

2016 Seçimleri'nde neler oldu?

Seçimden aylar önce piyasalarda Hillary Clinton'ın kazanacağı öngörülüyor ve bu ihtimal %75'in üzerinde değerlendiriliyordu. Ancak seçime az bir zaman kala Donald Trump'a şans verilmeye başlanmış ve bu da fiyatlamaları etkilemişti. Ancak Clinton ve Trump'ın ekonomi politikaları arasındaki belirgin farklar nedeniyle, Trump'ın zaferi, seçim sonrasında da hisse fiyatlarında güçlü bir tepkiye neden oldu. Aslında piyasanın tepkisi sadece kazanan kişiye değil, sonucun yarattığı sürpriz etkisine de bağlıydı. Eğer Trump'ın kazanması bekleniyorsa, piyasadaki tepkiler çok daha sınırlı olurdu; zira politikalarının etkisi zaten fiyatlara yansır.

Fed, 2016'da bir kez faiz artırdı. Aslında sene başında Fed'in 4 faiz indirimi fiyatlanıyordu. Bu nedenle 2016'daki fiyatlamalara bakılırken ABD seçimleri yanında bu durumun da etkisini göz ardı etmemek gerek.

Mevcut Durum

8 yıl sonra bugün ise bahislerde Trump favori. Anketlerde de son dönemde öne çıkmaya başladı. Bu durum "Trump trade" in daha erkenden başlamasına neden oldu. Ayrıca, faiz döngüsü ve jeopolitik gelişmeler de fiyatlamalar üzerinde etkili olmaya devam ediyor. Seçimlerde Trump önde görünse de yarış oldukça başa baş geçebilir ve sonucu salıncak eyaletler belirleyebilir. Ayrıca kongre seçimleri ve seçiciler kurulu tercihlerinin de kritik bir rol oynayacağı düşünülüyor.

S&P 500, pandemi döneminden bu yana yalnızca ikinci kez art arda altı haftalık kazanç elde etti ve 1997'den beri en güçlü yılbaşı performansını sergiliyor. Elon Musk ise son üç seçimde Demokratlara oy vermiş olmasına rağmen bu kez Trump'ın yanında yer alıyor. Hatta evini salıncak eyaletlerden biri olan Pensilvanya'ya taşıyarak seçim kampanyası için 500 milyon dolar ayırmış durumda. Son birkaç yıldır güçlü ABD tüketici talebi analistleri şaşırttı ve ekonominin birçok kişinin beklediğinden daha hızlı büyümesini sağladı. ABD'nin ekonomik büyümesine güç veren tüketiciler giderek daha fazla üst sıralarda yer alan ve varlık fiyatı artışlarından kaynaklanan zenginlik etkisinden yararlanan kişiler. Birçok ülke için bu geçerli. O nedenle Donald Trump gibi popülist politikacıların dünyanın her yerinde güçlendiği bir dönemden geçiyoruz.

Trump-Harris

Mevcut yarış, politikaların şirket kârlılıklarına etkisini şekillendirebilir. Trump'ın kurumlar vergisini %15'e indirme önerisi yüksek vergili firmalara avantaj sağlarken, Harris'in vergi oranını %28'e çıkarma planı daha fazla vergi yükü taşıyan firmalar üzerinde baskı oluşturacak. Ayrıca, Trump'ın tarife politikalarına odaklanması geniş dış pazarlara sahip ABD firmalarında kayıplara yol açabilir.

Trump'ın Vaatleri

Trump'ın vaatleri arasında, 2017'de uygulamaya koyduğu vergi kesintilerinin devamı ve kurumlar vergisinin %15'e düşürülmesi bulunuyor. Bu vergi kesintilerinin ekonomik büyümeyi teşvik edeceğini ve ithalat vergileriyle vergi kaybını telafi etmeyi planladığını savunuyor. 2017'de vergi indiriminin Kongre'den geçmesi 1 yıl sürmüştü ve bu arada dolar %5 değer kaybetmişti. Ayrıca Trump, ticarete korumacı bir duruş sergileyerek Çin'e karşı yerli endüstrileri koruma eğiliminde. Kripto paralara yönelik daha esnek düzenlemeler ve bir bitcoin rezervi oluşturma stratejisi de Trump'ın planları arasında.

Trump Seçilirse Neler Olabilir?

Trump'ın kazanması durumunda Russell 2000 endeksinin S&P 500'den daha iyi performans göstermesi ve ABD dolarının değer kazanmaya devam etmesi beklenebilir. Trump'ın gümrük tarifelerini artırma politikasında atacağı yeni adımlar önem taşıyor. Yüksek tarife artışları, enflasyonu yükseltebilir ve büyümeyi yavaşlatabilir. Bu durum Avustralya ve Yeni Zelanda ekonomilerini de olumsuz etkileyebilir; çünkü Avustralya ve Yeni Zelanda'nın ihracatları sırasıyla %37 ve %29 oranında Çin'e yapılıyor. Orta vadede AUD, NZD'den daha fazla değer kaybedebilir, zira Avustralya'nın Çin'e ihracatı GSYH'nin %8.9'una ulaşırken, Yeni Zelanda'da bu oran %5.4 civarında.

Çin'e yönelik gümrük vergileri, Çin'e bağımlı ihracatçı ekonomilerin para birimleri üzerinde baskı yaratabilir. Fosil enerji, finans, yarı iletken ve blok zinciri sektörleri öne çıkabilir. Trump'ın korumacı ticaret politikaları göz önüne alındığında, ABD'de katma değerli ürün üreten şirketler avantaj sağlayabilir. Trump, defalarca kendisi başkan olsaydı Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmeyeceğini ve seçildikten 24 saat sonra savaşı sona erdirebileceğini öne sürdü. Orta Doğu'da da kendi döneminde savaş olmadığını vurguluyor. Ancak savaşların bitmesi durumunda dahi petrol fiyatlarında büyük bir dalgalanma beklenmiyor.

Harris'in Vaatleri:

Kamala Harris'in vaatleri ise büyük şirketler ve yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınarak sosyal programların genişletilmesini öngörüyor. "Kamalanomics" adı verilen politika; vergi kesintileri, uygun fiyatlı konut, fiyat artışlarıyla mücadele ve sağlık sisteminde reform gibi unsurları kapsayan bir yaklaşıma dayanıyor ve orta sınıfı güçlendirmeyi hedefliyor.

Harris Seçilirse Olabilecekler:

Harris'in kazanması durumunda, Demokratların mali konsolidasyon politikaları, Fed'in düzenli bir gevşeme döngüsüne geçiş yapabileceği beklentisini artırabilir ve ABD dolarının zayıflayabileceği gündeme gelebilir. Harris, yeşil enerji, sürdürülebilir kalkınma ve altyapı yatırımlarına öncelik veriyor. Rüzgar ve güneş enerjisine yapılacak yatırımlar yenilenebilir enerji sektörünü büyütme potansiyeli taşıyor; elektrikli araç üretimi ve enerji verimliliğini artıran teknolojilere yönelim de hızlanabilir. Bu politikalar, çevre dostu teknoloji firmalarının pazar payını artırmalarına olanak sağlayabilir.

Seçimlerin Türkiye'ye Etkisi ne olabilir?

Trump, başkanlığı döneminde demir çelik ithalatına %25, alüminyum ithalatına %10 ek vergi uygulayarak ulusal güvenlik ve iç sanayiye koruma motivasyonu hareket etmişti. 2018'deki Rahip Brunson krizi sırasında ise Türkiye'den ithal edilen çelikte bu oran %50'ye, alüminyumda %20'ye çıkarılmıştı. Türkiye, Trump'ın beklenmedik refleksleriyle yürürlüğe koyduğu bu yaptırımlardan büyük ölçüde etkilendi ve ikili ilişkilerde gerilimli bir dönem yaşandı. Ancak Trump'ın son döneminde ilişkilerin nispeten yumuşadığını gözlemledik. Eğer Trump tekrar ABD başkanlığını kazanırsa, Türkiye ile Amerika arasındaki ilişkilerde başkanlar düzeyinde hızlı bir iletişim ve sonuç odaklı bir yaklaşımın mümkün olabileceği öngörülüyor. Trump'ın doğrudan ve pragmatik yönetim tarzı, Ankara ile Washington arasında sıcak diyaloglara ve hızlı karar alma süreçlerine zemin hazırlayabilir. Özellikle Orta Doğu'da, istikrar arayışı içinde olan tarafların yakın ilişkiler kurması, bölgede tansiyonu düşürebilir. ABD'nin Trump liderliğinde izleyeceği daha esnek ve kısa vadeli kazanımlara odaklı politika, Türkiye'nin bölgedeki rolüyle uyumlu bir strateji ortaya koyabilir. Bu senaryoda, iki ülkenin enerji, savunma ve ticaret gibi alanlarda daha yakın işbirliğine yönelmesi mümkün görünüyor; bu da bölgedeki barış çabalarına olumlu yansiyabilir.

Harris'in kazandığı senaryoda ise Biden döneminin devamını görmemiz şaşırtıcı olmayacaktır. Harris ABD başkanlığını kazanırsa, Türkiye ile Amerika arasındaki ilişkilerin daha stabil bir seviyede devam edebileceği ve son dönemde artan iletişimin güçlenebileceği öngörülmüyor. Harris'in daha diplomatik ve kurumsal yapılar üzerinden işleyen bir dış politika yaklaşımı, ilişkilerin öngörülebilir ve uzun vadeli bir zemine oturmasını sağlayabilir. Son yıllarda artan diyalog kanallarının, stratejik ortaklık başlıkları çerçevesinde genişletilmesi ve bu iletişimin daha sistematik bir hale getirilmesi, özellikle ticaret, güvenlik ve bölgesel istikrar konularında somut adımlar atılmasına olanak tanıyabilir.